

MEMORIA 2007

Programa Sanitari ADS Boví Menorca.

www.adsmenorca.org

Vist-i-plau del Sr. President
Sebastià Taltavull Bosch

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Sebastià Taltavull Bosch', enclosed in a blue oval.

Autors:

Antoni Nicolás.
Veterinari Col. 570

A horizontal line drawn in blue ink, ending with a small mark or flourish on the right side.

Marian Huguet.
Veterinària Col. 569

Joan Vinent.
Veterinari Col. 572

Agustí Mercadal
Veterinari Col. 699

Mercadal, a 27 d'abril de 2007

INDEX

PROGRAMA SANITARI 2007

- 1- Introducció.
- 2- Antecedents i estat actual.
- 3- Objectius.
 - 3.1- Enquesta d' explotació.
 - 3.2- Programa sanitari.
 - 3.2.1- Campanya de sanejament ramader oficial.
 - 3.2.2- Campanya de control de parasitosis.
 - 3.2.2.1- Campanya de control de parasitosis externa.
 - 3.2.2.2- Campanya de control de parasitosis interna.
 - 3.2.3- Campanya de control de Llengua blava.
 - 3.2.4- Programa de lluita contra la mamitis subclínica.
 - 3.2.5- Campanya de control d'IBR, BVD i altres malalties.
 - 3.2.6- Campanya de vacunació d'enterotoxèmia.
 - 3.2.7- Encefalopaties Espongiformes Transmissibles.
 - 3.2.8- Control dels llibres de registre.
- 4- Explotacions integrants.
- 5- Pla de treball.
- 6- Pressupost econòmic.
- 7- Conclusions.

1 - INTRODUCCIÓ.

La present memòria descriu el Programa Sanitari per al 2007 que el nostre equip de veterinaris intentarà dur a terme mentre els recursos financers i tècnics derivats dels fons de l'Administració destinats als Programes Sanitaris de les diferents espècies, s'adeqüin als objectius a assolir.

Donat que el desenvolupament i els tractaments preventius de qualsevol malaltia en les campanyes venen definits irremeiablement per l'etiologia, patogenia i epidemiologia de les malalties, la descripció d'aquestes, es realitzarà en funció d'aquests criteris tècnics intentant adequar-los als criteris administratius.

A més, l'ADS Boví Menorca com ja va especificar durant l'any 2005, ha creat un Programa Zootècnic, el qual, inclou altres campanyes, actuacions i estudis no contemplats en les normatives vigents per al desenvolupament del Programa Sanitari. La problemàtica sanitària del ramat boví de Menorca així ho requereix. Aquestes apreciacions sanitàries son fruit de l'esforç realitzat pel nostre equip tècnic des de la fundació de la nostra associació a finals del 2002. Malgrat que totes les malalties estan interrelacionades, l'esforç realitzat per a la creació de dos programes independents ha sigut notable. No obstant, donat els canvis legislatius recents, la realització del Programa Zootècnic es pot veure afectat seriosament per les excessives tasques a desenvolupar dins del Programa Sanitari.

2- ANTECEDENTS I ESTAT ACTUAL.

Després de l'execució dels programes sanitaris anteriors a dia d'avui podem gaudir d'una extraordinària experiència.

Tal i com comentem en les darreres memòries descriptives, gràcies a la participació dels associats, membres de la junta gestora, funcionaris de l'administració pública, tècnics, etc. s'ha pogut realitzar gran part del programa sanitari descrit a les anteriors campanyes.

Al igual que al 2005, enguany el cens d'explotacions dins l'ADS a sofert un petit descens. El motiu principal de les baixes sofertes ha sigut per abandonament de l'activitat, no obstant, el cens d'animals gairebé no es

modifica, donat que, el nombre de caps de les explotacions donades d'alta es un poc més elevat. El còmput total d'animals de les finques donades de baixa, per tractar-se de finques majoritàriament petites, no modifica gaire el cens total.

En quant a nombre de consultes i propostes realitzades pels socis i per quart any consecutiu ha patit un notable augment. Aquest fet s'ha tingut en compte a l'hora de realitzar el Programa Sanitari i Zootècnic del 2007.

Les conclusions que hom pot extreure d'aquests primers nombres que es generen és l'increment de confiança per part dels ramaders cap a una associació que es preocupa i viu per ajudar a qui veritablement ho necessita, el sector ramader de Menorca.

També concluïm que aquelles finques, les quals, no aconsegueixen amb el programa sanitari pel que respecta a les campanyes obligatòries, són convidades a abandonar l'associació per considerar poc interès en la millora sanitària. Això significa que més del 92 % de les explotacions han complert amb el programa sanitari del 2006. El compromís dels serveis veterinaris i dels membres de la junta es la d'assolir el 100% al 2007.

3- OBJECTIUS.

Mantenint la línia d'actuació de les campanyes de l'any anterior, enguany, es realitzaran les campanyes també sota un estricte ordre de prioritats.

Amb l'experiència adquirida en aquests dos darrers anys s'ha pogut constatar que no totes les finques pateixen o estan exposades als mateixos problemes. Per aquest motiu, l'ADS Boví Menorca ha decidit crear dos programes diferents però complementaris a l'hora.

Per una part ens enfrontem a malalties comuns en tots els ramats com son les parasitosis tant externes com internes, les malalties víriques, etc. mentre que altres patologies només es localitzen en finques o zones concretes. Per aquestes raons l'any 2007 es desenvoluparà un Programa Sanitari comú a totes les finques, com ja hem comentat anteriorment, d'obligat compliment per a tots els socis y per altre banda, s'ha creat un Programa Zootècnic o programa sanitari complementari destinat a aquelles finques que pateixen o poden patir problemàtiques sanitàries

concretes, o bé, problemàtiques generals però que per motius pressupostaris no s'engloben en el Programa Sanitari general.

Així, les actuacions proposades es descriuen detalladament a continuació:

3.1- ENQUESTA D'EXPLORACIÓ.

Després de valorar l'eficàcia de les enquestes per a veure l'estat sanitari, d'infraestructures, de maneig, etc. de les explotacions associades, en la campanya del 2007 s'han realitzat i es realitzaran les enquestes en aquelles explotacions donades d'alta per a l'obtenció d'aquesta informació.

Gràcies a l'informació de les enquestes en el 2003 es van poder identificar els problemes sanitaris més greus que pateixen les explotacions bovines de Menorca. Curiosament els resultats van evidenciar que el 50 % de les explotacions presenten problemes de diarrees en els vedells, el 36 % es queixen de trastorns reproductius i el 15 % de mamitis. Així doncs les preocupacions sanitàries principals per als ramaders de Menorca segueixen aquest patró.

El nombre d'enquestes que els serveis veterinaris de l'ADS han realitzat a data d'avui es de 3, el resultat de la qual, completa l'informació i ajuda en l'elaboració de les diferents campanyes.

3.2- PROGRAMA SANITARI.

Cal destacar en aquest objectiu que la gran majoria d'ADS del territori nacional desenvolupen de manera exhaustiva les tasques integrades dins dels programes sanitaris.

Creiem imprescindible per als bons resultats del programa centrar tots els esforços disponibles per a assolir millores sanitàries i productives, que repercutiran directament en benefici cap als ramaders.

És necessari en aquest punt establir una diferenciació entre els associats productors de llet i/o formatge i els associats productors de

carn. El treball de prevenció veterinària variarà lleugerament, doncs la problemàtica d'uns i altres té punts en comú però té també punts específics.

3.2.1- CAMPANYA DE SANEJAMENT RAMADER OFICIAL.

Les campanyes de sanejament ramader formen part dels programes nacionals d'eradicació d'enfermetats dels animals que són d'obligat compliment a tot el territori de l'estat.

En cas del vacu, les malalties sotmeses a control són les següents: brucelosi, tuberculosi, leucosi enzoòtica i peripneumònia contagiosa.

Per a la tuberculosi es realitza una prova intradèrmica a partir de derivats proteics de cultius purificats de *Mycobacterium bovis* diagnosticant-se en l'animal fonamentalment en base a la reacció de hipersensibilitat retardada.

En quant a la resta de malalties es procedeix a la recol·lecció d'una mostra de llet per a una anàlisi serològica posterior a través de l'Institut de Biologia Animal de Balears, SA, essent la responsabilitat derivada de l'execució d'aquestes actuacions, pròpia d'IBABSA.

La campanya té caràcter anual i permet l'obtenció de la qualificació sanitària de l'explotació.

El treball de l'ADS va dirigit a coordinar la realització de les proves intradèrmiques en el plaç corresponent, per tal que les explotacions es mantinguin lliures de les malalties i puguin aconseguir i mantenir l'estatus sanitari d'oficialment indemnes de les quatre enfermetats.

Les campanyes de sanejament ramader, a més, permeten actualitzar el cens real de les explotacions. En elles queda constància escrita de tots els animals presents i són per tant, una bona font d'informació a l'hora de verificar el nombre i la identificació dels animals de cada explotació. En el moment del

sanejament ramader, els serveis veterinaris de l'ADS aprofiten l'ocasió per a verificar els censos i subsanar totes aquelles deficiències identificatives presents en l'explotació.

No obstant lo explicat anteriorment, els serveis veterinaris només disposen dels resultats de les proves de tuberculosi, informant d'aquestes, a l'IBABSA. En cas de positivitat d'algun animal la notificació es realitza a l'IBABSA i la Conselleria d'Agricultura de forma immediata per al seu tractament sanitari i administratiu posterior.

3.2.2- CAMPANYA DE CONTROL DE PARASITOSI.

Un aspecte important que vàrem descobrir a través de les enquestes en els inicis de l'ADS es que el 40 % de les explotacions no havia realitzat mai cap desparasitació interna, es a dir, 40 de cada 100 explotacions mai havia proporcionat cap fàrmac per a prevenir les parasitacions digestives i respiratòries.

Durant el 2005 els serveis veterinaris varen concloure els estudis que es varen iniciar en l'anterior exercici. Amb aquesta actuació es va posar de manifest la gran importància que suposa el fet de realitzar la desparasitació interna. Nombrosos estudis científics indiquen que aquelles espècies remugants que practiquen el pastoreig tenen moltes probabilitats d'entrar en contacte, i per tant ingerir de manera accidental, ous o larves de paràsits presents en les pastures.

Les conclusions van evidenciar les espècies paràsites que viuen en els camps de Menorca i el seu àmbit d'afectació (sistema digestiu, respiratori, etc.) i per descomptat el millor tractament per a combatre i prevenir les parasitacions.

Cal destacar que les malalties parasitàries són de les patologies que causen més pèrdues econòmiques als ramaders ja que minven les produccions i les qualitats d'aquestes de manera silent, es a dir, sense provocar símptomes perceptibles a l'ull humà. Es per aquest motiu que es fa imprescindible la seva lluita,

donat que, la pèrdua del rendiment de les produccions no queda palesa normalment en els controls econòmics dels llocs.

Un dels objectius primordials de l'ADS es aconseguir que el 100% d'associats realitzi aquestes campanyes per considerar-les, des de el punt de vista sanitari, prioritàries. A més, durant el 2007 s'intentarà aplicar productes antiparasitaris interns en dos moments claus, la primera desparasitació a la primavera i la segona durant la tardor amb la finalitat de millorar l'eficàcia en el seu control.

3.2.2.1- CAMPANYA DE CONTROL DE PARASITOSI EXTERNA.

La parasitació externa fa referència a la colonització en els animals d'alguns artròpodes i insectes com paparres, àcars productors de les sarnes, mosques, etc. provocant diferents tipus de lesions en diferents òrgans o sistemes, com per exemple lesions a la pell i alopecies, irritació i malestar, estrès, anèmies, etc.

Algunes espècies de paparres també són conegudes com a importants vectors de transmissió d'altres tipus de malalties parasitàries, essent, en qualsevol cas, interessants d'evitar. La principal enfermetat transmesa per vectors a la nostra illa és la Piroplasmosi, que té caràcter endèmic i es manifesta, a priori, en una elevada incidència. La seva eradicació resulta difícil per les característiques del seu cicle biològic, essent la lluita contra el vector (paparres), una de les poques vies disponibles de control.

Altres parasitosis que afecta al bestiar de l'illa és la hipodermosi (*Hipoderma bovis*) transmesa per mosques. Aquesta malaltia té repercussions importants en el bestiar suposant pèrdues econòmiques considerables. Durant alguns anys va ser una malaltia que gaudia d'ajudes econòmiques per a la seva eradicació. Tot i que es va reduir la seva incidència de manera considerable, aquesta

torna a ser present en l'actualitat a causa de la disminució del seu control abans de la seva eradicació total.

Tot i que no disposem de dades científiques, sí resulta força evident que gràcies a les campanyes de desparasitació realitzades per l'ADS s'han reduït considerablement el nombre d'explotacions i de caps afectats per aquesta parasitosi. En l'actualitat gràcies a les darreres campanyes la seva incidència torna a ser francament baixa.

Es per aquests motius que, fent balanç de la trajectòria de la nostra agrupació, tal i com s'ha especificat reiteradament en les nostres memòries tècniques de les passades edicions, considerem que suposa una greu irresponsabilitat no contemplar en els barems de la Resolució de la presidenta del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA), de 26 de març de 2007, per la qual es convoquen subvencions a les Agrupacions de Defensa Sanitària ramaderes per al desenvolupament dels programes sanitaris per a l'any 2007 a la nostra Comunitat Autònoma, la campanya de desparasitació externa del bestiar boví. El fet de no donar suport a aquesta campanya implica un retrocés en la lluita de les afectacions parasitàries del bestiar boví, una manca de responsabilitat cap a diverses malalties emergents, com per exemple la malaltia de la Llengua Blava, i una manca de coherència en l'enunciat de les pròpies normatives, donat que, per una banda s'elogia la tasca realitzada per les Agrupacions de Defensa Sanitària a les Illes Balears i per l'altre, se'ls hi lleva una eina tan essencial per al desenvolupament dels seus programes, com l'ajut en el finançament de les mateixes. No obstant, la nostra Agrupació seguirà apostant per a la realització d'aquesta campanya amb l'ajut d'altres entitats més sensibilitzades amb la importància del control sanitari del bestiar.

Així, la tasca a realitzar enguany consisteix en subvencionar productes iguals o similars que l'anterior campanya (Deltametrina, Clorfenvinfos, etc.) donat que han demostrat la seva eficàcia en l'eliminació

d'ectoparàsits. No obstant, els serveis veterinaris seguiran investigant tots aquells altres productes disponibles en el mercat per a valorar eficàcies respecte als productes emprats. Cal destacar que molts productes antiparasitàris necessiten ser canviats periòdicament com a conseqüència de l'aparició de resistències per part dels paràsits. També, altres fàrmacs per motius tècnics o econòmics deixen de comercialitzar-se i per tant cal cercar alternatives terapèutiques. Per aquests motius l'ADS seguirà treballant per a poder oferir en tot moment les millors solucions sanitàries.

De forma general les campanyes de desparasitació es solen fer en les èpoques de calor, començant a la primavera. Tenint en compte els brots de Llengua Blava patits a la nostra Comunitat Autònoma, aquest any, seguint la línia dels anys anteriors, es va iniciar la campanya a principis del mes de març i finalitzarà, si la climatologia ho permet, a finals d'octubre.

3.2.2.2- CAMPANYA DE CONTROL DE PARASITOSI INTERNA.

Les malalties parasitàries són rarament causa de mort a les explotacions però tenen gran importància per les pèrdues de producció que originen; en les recries poden fer que el creixement no sigui òptim i en vaques, que la producció lletera no sigui tan elevada com hauria de ser. S'han fet estudis en els que s'ha calculat que les pèrdues de llet dels animals parasitats suposen 0,6 kg de llet per vaca i dia, o 180 kg menys durant una lactació. Les parasitosis es poden mantenir en una explotació si mantenim les condicions que ajuden a tancar els cicles. La resistència de paràsits i larves és major del que sembla, encara que temperatures extremes i sequera els eliminin. De tota manera, les larves poden sobreviure en hivernació a les femtes perquè es mantenen en humitat.

L'estat immunitari influeix en gran mesura en la presentació de les malalties parasitàries; havent animals

que pel seu baix nivell immunitari actuen de reservoris. Un altre factor important és la càrrega ramadera, per la quantitat residual d'herba que queda a la pastura: a la part baixa de la planta és on més es concentren els paràsits.

Els paràsits interns es poden agrupar en dos grans grups des del punt de vista pràctic:

- 1- Macroscòpics: Els quals tenen la seva localització a nivell pulmonar i gastrointestinal i es divideixen tanmateix en: nemàtodes, trematodes i cestodes.
- 2- Microscòpics: Aquells que per la seva petita mida no són susceptibles de ser detectats a simple vista, com és el cas dels protozous o dels coccidis.

Fins a principis de l'any 2003 com ja hem comentat anteriorment el 40 % de les explotacions abans d'estar associades no havien realitzat mai cap desparasitació interna. Probablement això ha estat com a conseqüència de la manca d'informació o assessorament, o be en d'altres casos, ha sigut originat per l'elevat cost d'alguns productes.

Durant la campanya de desparasitació interna del 2004 al 2006 la majoria dels associats van participar-hi, i a data d'avui, podem dir que els associats, durant el 2007, realitzaran com a mínim una desparasitació interna. No obstant a partir del 2006 l'objectiu estratègic que ens vem marcar va ser l'aplicació de dos tractaments (primavera i tardor) per a millorar el control.

Gràcies a l'assessorament proporcionat pels serveis veterinaris i gràcies a les subvencions rebudes per part de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca del Govern Balear la gran majoria del ramat boví de l'associació ha estat desparasitat, però malauradament, una sola desparasitació pot ser insuficient per al bestiar

que practica la pastura. Es per aquests motius que valorem positivament l'ajut econòmic descrit en els barems de la Resolució de la presidenta del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA), de 26 de març de 2007, per a la pràctica de dos desparasitacions internes en el ramat boví.

L'elecció d'eprinomectina vs. les tradicionals ivermectines, amb o sense combinació de clorsulon, han marcat un nou rumb cap a una ramaderia més moderna. No obstant, moltes explotacions no podrien duu a terme dues desparasitacions amb eprinomectina si no fos per les subvencions assignades a les ADS.

3.2.3- CAMPANYA DE CONTROL DE LENGUA BLAVA.

Com hem citat anteriorment, Menorca des del 2003, ha patit brots per part del virus de la *Febre Catarral Maligna* amb diferents serovarietats.

La participació per part de l'ADS ha estat i estarà a diversos nivells.

La primera actuació, com ja s'ha especificat anteriorment en la campanya de desparasitació externa, consisteix en la creació d'una campanya preventiva de desinsectació del ramat boví (com a hospedadors del virus de la *Febre Catarral Maligna*). En aquest sentit l'ADS de boví de Menorca seguirà col·laborant i encoratjant als ramaders associats per a que desinsectin periòdicament al seu bestiar, tan boví com oví o caprí, amb els productes propis de la campanya de desparasitació externa i d'altres productes més efectius per als moscards *Culicoides* transmissors de la malaltia. També es seguirà insistint per a que tots els ramaders segueixin executant les mesures de profilaxi recomanades pels serveis de ramaderia de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear. Així doncs aquesta primera part de la campanya es solapa, en temps i forma, a la campanya de desparasitació externa,

donat que la majoria de productes a emprar poden combatre de manera simultània els insectes i els paràsits.

A més, els serveis veterinaris seguiran col·laborant amb les respectives Conselleries d'Agricultura i l' IBABSA amb la realització de campanyes de control de les finques sentinel·les per a la valoració de seroconversions i deteccions de virèmies en el bestiar boví.

3.2.4- PROGRAMA DE LLUITA CONTRA LA MAMITIS SUBCLINICA

Les noves normatives en matèria de sanitat i, de retruc les empreses de productes lactis, de cada vegada són més estrictes en relació a les característiques físico-químiques i microbiològiques de la llet que produeixen els nostres associats. De cada vegada tothom és més conscient de la importància d'aquest tema, de manera que l'ADS va veure oportú donar estaló i impuls, a través d'aquesta campanya, a la qualitat de la producció dels nostres ramaders per varies raons:

- La visió integral: La visió integral sanitària que tenim a l'ADS Boví Menorca de la nostra ramaderia. Estem convençuts que no es poden separar ni aïllar els aspectes sanitaris de la vaca i el seu entorn, des de que neix fins que es mor, passant per la seva vida productiva. En aquest punt es troba l'important lligam que hi ha entre la sanitat dels animals i la qualitat de la seva llet, creant el binomi sanitat-qualitat. Però no només açò, també podem afirmar que si una vaca es troba en un estat sanitari òptim, normalment produirà més llet que una que no (en aquest cas, binomi sanitat-quantitat).
- Importància estratègica: La importància estratègica que li donam a la qualitat dels nostres productes com a premissa indispensable de cara a poder assegurar el futur del sector.
- Importància econòmica: Aquesta raó, de caire econòmic, està molt lligada a l'anterior. Ens referim a que les empreses de productes lactis modifiquen el preu de compra de llet als nostres associats en funció de la qualitat de la mateixa: a menor

qualitat de la llet, menor preu. Fins arribar a un mínim de qualitat en el qual l'empresa pot arribar a optar per refusar-la. Per tant, aquí també es podria mencionar el binomi qualitat-preu.

De cara a evitar duplicitats d'esforços amb els controls lleters periòdics que ja es portaven a terme sobre la qualitat físico-química, ens decidim a centrar-nos en la millora de la qualitat microbiològica de la llet i el control de la mamitis subclínica mitjançant diverses actuacions:

- Anàlisis microbiològics de la llet "9+1": es realitza per finques i consisteix en analitzar les 9 vaques més sospitoses de donar problemes de qualitat làctia o mamitis subclínica (elegides en base a una sèrie de paràmetres coneguts), més una mostra obtinguda de la mescla de la llet de totes les vaques de l'explotació (llet de tanc). Aquesta estratègia analítica actua com una mena de detector per a poder indagar si hi ha o no determinats bacteris indesitjables per a la qualitat de la llet i, en el cas de que hi siguin presents, quina magnitud representen. Pel que fa a aquests bacteris, s'ha de fer una petita classificació en quan a la seva importància. Diferenciarem entre si hi ha presència o no de *Streptococcus agalactiae* i *Staphylococcus aureus* per la importància que tenen. Mentre que la presència o no d'altres bacteris (com poden ser *Str. disgalactiae*, *Str. Uberis*, *Enterococcus spp*, *colibacils spp*, *Staphylococcus coagulassa negatius*, etc.), l'englobarem dins la qualificació de bacteris secundaris.

Per enguany la previsió de finques que s'integraran en aquesta actuació es del 40% respecte a l'any passat donat que durant el 2006 es van realitzar controls a 126 explotacions. Desde el mes de març fins a data d'avui s'han realitzat 15 analítiques més els seus corresponents informes on es recomana una sèrie de mesures correctores, tan generals com específiques, en base als resultats, així com, les estratègies terapèutiques, profilàctiques i de maneig a seguir. També existeixen 16 explotacions més en procés d'anàlisi.

- Analítiques específiques a *S. aureus* i/o *Str. agalactiae*: es tracta de realitzar l'anàlisi de tots els animals d'aquelles finques

que, amb la prospecció analítica "9+1", s'ha comprovat que tenen una certa problemàtica respecte a aquests bacteris. Així s'aconsegueix una determinació molt més exacte i pormenoritzada de la magnitud del problema, que és la base ideal per la qual es pot dissenyar un tractament adequat, correcte i efectiu.

- Tractaments i assessorament tècnic veterinari: a la vegada que s'efectuen les anàlisis explicats en els dos punts anteriors, també es realitzen antibiogrames. Aquests antibiogrames constitueixen una eina essencial de cara a poder elegir el millor tractament, evitant al màxim la possible aparició de resistències dels bacteris causants del problema. Per tant, amb les eines idònies i suficients, els serveis veterinaris de l'ADS estan procedint a recomanar els fàrmacs adients per a cada problema específic de cada explotació.

3.2.5- CAMPANYA DE CONTROL D'IBR, BVD i ALTRES MALALTIES.

El virus de la *Rinotraqueïtis Infecciosa Bovina* (IBR), el virus de la *Diarrea Vírica Bovina* i la bactèria *Leptospira* sp, amb més de 200 serovarietats, són dels agents infecciosos que més problemes reproductius poden causar, provocant entre d'altres símptomes, avortaments, pèrdues de fertilitat, repeticions de zels, etc.

El fet de patir un avortament, per exemple, ja suposa una pèrdua econòmica important, però a més, si es té en compte la pèrdua de producció lletera d'aquest animal, la minva es dispara fins a nivells alarmants.

Quan un virus o bactèria d'aquesta patogenicitat entra en una explotació el desastre econòmic està assegurat. És per aquests motius que la realització d'una pauta de control adequada a cada explotació es fa imprescindible.

Donat que les característiques de cada lloc és diferent i tenint en compte que alguns llocs ja han patit algun cop un brot de patògens que afecten a la reproducció del bestiar, per a una

bona valoració de la vacuna i la pauta vacunal a emprar, caldria realitzar prèviament algunes analítiques. Gràcies als laboratoris Schering-Plough i tal i com es descriu en la memòria descriptiva del 1er semestre del 2003 l'ADS va poder fer un estudi per a determinar la incidència de *Leptospira* serotip *Hardjo*¹. Afortunadament tots els llocs investigats varen ser negatius a aquesta serovarietat.

També, gràcies als laboratoris Merial, l'ADS va poder desenvolupar un estudi preliminar sobre la prevalença del virus de la *Rinotraqueïtis Infecciosa Bovina* a Menorca durant el 2004. A principis del 2005 els serveis veterinaris de l'ADS varen poder extreure les conclusions. Aquestes juntament amb la metodologia emprada, les finques col·laboradores, conclusions de l'estudi, etc. es poden consultar en la memòria del Programa Zootècnic del 2005 (llibre II).

També, durant tot l'any 2005 i 2006 i gràcies a l'execució dels Programes Zootècnics es va procedir a la realització de diversos estudis preliminars sobre la incidència de determinats patògens reproductius en finques problemes, els resultats dels quals, els resumim breument a continuació:²

IBR:

Gràcies a l'estudi preliminar de la prevalença del virus de la Rinotraqueïtis Infecciosa Bovina a Menorca realitzat durant el segon semestre del 2004 vàrem obtenir uns resultats força encoratjadors. Durant el 2005, donat el desconeixement sobre la situació real enfront a altres malalties importants en la cabanya bovina, els serveis veterinaris van decidir fer alguns controls de IBR només en aquelles finques amb problemes reproductius i, per tant, sospitoses de patir la malaltia. En aquest passat any 2006 s'han continuat fent els controls adients, a fi d'aconseguir realitzar un seguiment de la malaltia i no pas un estudi de prevalença en sí, donat que aquest ja va ser realitzat durant el 2004. Conseqüentment a les nostres

¹ *Leptospira* serotip *Hardjo* és en l'actualitat un serotip de *Leptospira* altament patògen que provoca grans pèrdues productives i reproductives. Aquest estudi va ser realitzat a través de l'anàlisi de mostres de llet de tanc i no pas a través de sèrum sanguinis.

² La totalitat dels resultats i les conclusions poden consultarse en la memòria final del Programa Zootècnic del 2006 o a través del nostre website www.adsmenorca.org

limitacions, de la mateixa manera que durant el 2005, al 2006 es va optar per fer més èmfasi en realitzar controls d'altres malalties de les quals es desconeixia el seu grau d'importància.

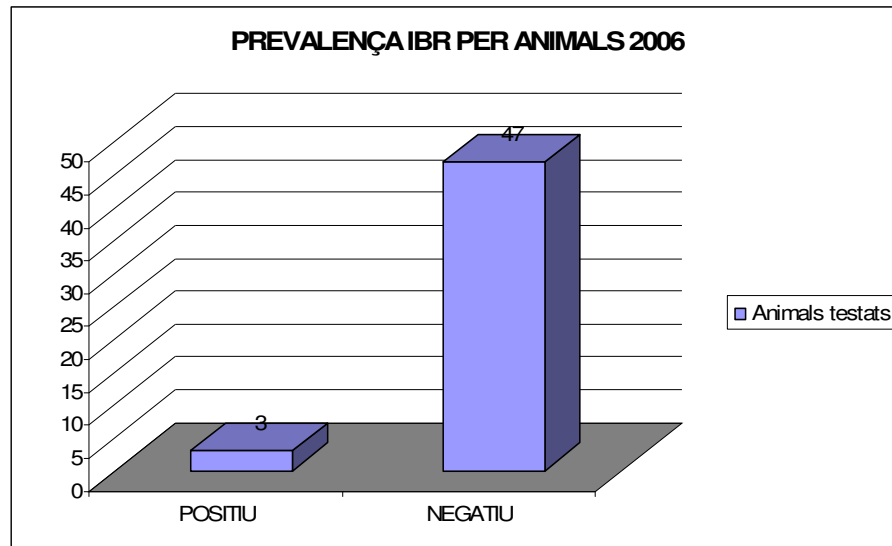
L'estudi preliminar, tal i com es descriu en la memòria del programa zootècnic del 2005, es va realitzar gràcies a la col·laboració dels laboratoris Merial, on els serveis veterinaris de l'ADS van procedir a analitzar un total de 179 caps procedents de 20 finques.

Els resultats van evidenciar que 5 d'aquestes finques tenien animals seropositius, suposant un 25% de seropositivitat de les explotacions. No obstant, gràcies a la metodologia i el protocol emprat, es podia constatar que la prevalença d'IBR a Menorca, segons aquest estudi, suposava un 5% en el bestiar (donat que tan sols 9 animals varen ser seropositius).

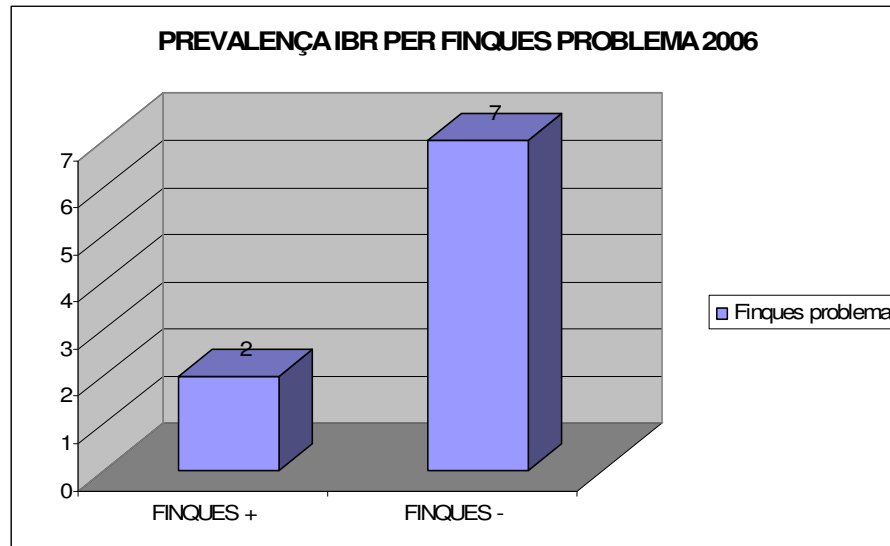
En el seguiment realitzat durant el 2006 (Veure gràfiques núm. 1 i 2), de les 9 finques problema es varen analitzar un total de 50 animals. A diferència dels resultats del 2005, en que tant els animals com les finques analitzades van mostrar resultats negatius, es va detectar una certa positivitat respecte a aquesta malaltia. S'ha observat un 22,22% de les finques problema amb presència d'IBR (2 de les 9 analitzades). Mentre que si ens referim als animals analitzats, el percentatge de positius ha estat del 6% (3 dels 50 animals sotmesos a aquesta determinació). Aquests resultats indiquen que tot i que a dia d'avui, tal i com vam concloure en el nostre estudi preliminar, la malaltia de la Rinotraqueïtis Infecciosa Bovina (IBR) no suposa una amenaça seriosa per al nostre bestiar, no obstant, les finques no han de baixar la guàrdia a través de l'aplicació de les vacunacions i altres mides que recomanen els Serveis veterinaris de l'ADS front aquesta patologia. Gràcies a les dades recollides en aquests darrers anys pels veterinaris de l'ADS, també es pot concloure que les pautes profilàctiques emprades en les finques demostren ser efectives per a la protecció dels animals envers a l'entrada del virus en les explotacions. A més, per a aquelles finques on no es realitza cap pauta farmacològica preventiva, el seu sistema de maneig com, evitar l'entrada d'animals d'altres explotacions, producció de la pròpia recria, etc. es suficient per a controlar aquesta malaltia.

També, i independentment a aquests controls, l'ADS està participant en un estudi a nivell Nacional per a la determinació d'Ac gE en animals vacunats amb vacuna inactivada marcada amb la finalitat de valorar la taxa d'Ac a nivell sanguini i determinar per tant, la cobertura real d'aquestes vacunes. Les conclusions d'aquest estudi podrien ser determinants a l'hora d'establir una campanya d'eradicació d'IBR a través de vacunes marcades. Aquest estudi s'està realitzant en col·laboració amb els laboratoris Merial i el Departament de Patologia Animal de la Facultat de Veterinària de la Universitat de León. La seva duració estimada es fins a finals del 2007.

Per al 2007 la previsió es la d'actuar de forma similar als anys anteriors i intentar, en la mesura que es pugui, conscienciar al ramader de la idoneïtat d'administrar vacunes marcades d'IBR a les seves recries.

Gràfica núm. 1

Gràfica núm. 2

BVD:

La seroprevalença de BVD a Menorca ha sigut fins al 2005 ben desconeguda.

Gràcies a algunes de les actuacions realitzades hem pogut constatar que el virus de la Diarrea Vírica Bovina està present en alguna explotació ramadera. Per altre banda, aquests estudis ens han permès verificar en les finques analitzades que no existeixen animals persistents, es a dir, animals que no reconeixen el virus com a estrany i per tant no formen anticossos per a neutralitzar-lo, essent aquests, els vectors més importants de permanència de la malaltia en les finques positives.

La complexitat epidemiològica d'aquest virus, juntament amb els efectes negatius que suposa la seva infecció, fa que per al 2005 ens plantegéssim fer un estudi seriós d'algunes finques per a valorar la seva prevalença i així poder establir posteriorment mesures preventives a través de protocols vacunals. Durant l'any 2006, es va donar continuïtat a aquesta tasca a fi de que els beneficis d'aquesta campanya arribessin al major número possible d'explotacions.

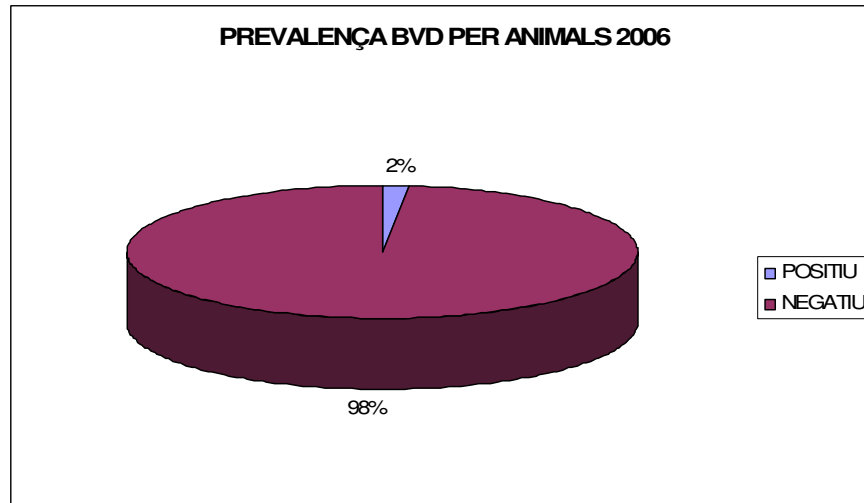
Els perjudicis que suposa tenir explotacions seropositives naturals i sobretot amb animals persistents, justifiquen sobradament el seu control.

Tenint en compte el pressupost atorgat per al programa zootècnic del 2006 es van poder analitzar 12 finques en les que van participar un total de 65 animals (Veure gràfiques núm. 3 i 4). Donat que l'estudi, tant d'anticossos enfront al virus de BVD com l'estudi de l'antígen en sí, per a evidenciar als animals persistents i que en definitiva són els responsables de que la malaltia es perpetui i colonitzi a altres finques es francament car, només es van poder analitzar aquestes finques. No obstant, cal destacar que l'estudi s'ha fet amb la màxima rigorositat possible i això ens permet extreure certes conclusions que resumim a continuació:

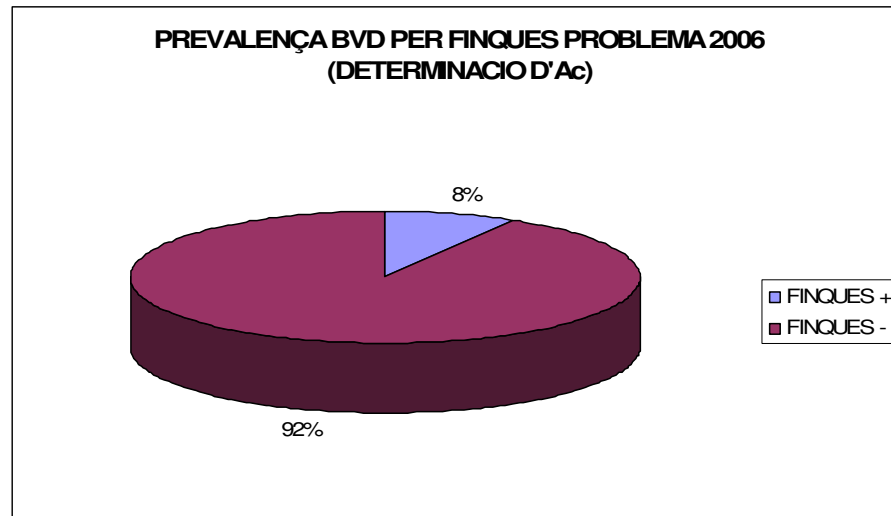
- 1- De les analítiques efectuades a la fi de determinar antígens, es a dir, el virus en sí, no s'ha detectat cap animal positiu. Això ens indica que no s'ha detectat cap animal persistentment infectat i per tant que l'origen de la infecció ha vingut de l'exterior de les finques. Probablement aquesta infecció va ser com a conseqüència de l'entrada d'animals portadors o per contacte amb altres bovins de finques colindants.
- 2- Que els animals positius detectats han patit en algun moment de la seva vida una infecció pel virus de BVD i per tant una disminució en el seu benestar i les seves produccions.
- 3- Aquests estudis han permès efectuar pautes de control específiques per a les finques analitzades com els protocols vacunals amb vacunes monovalents, etc.
- 4- Ens permet pensar que la prevalença es un 41,66 % inferior a l'estimada³ per finques i un 48,46 % inferior per animals i que, per tant, caldria efectuar un estudi més ampli per a la valoració de la creació de mesures preventives/terapèutiques per a la seva total eradicació, si escau.

³ Recents estudis demostren que la prevalença de la infecció pel virus de BVD en altres Comunitats Autònomes i en altres Països intracomunitaris es del 50% o més.

Per al 2007 la previsió es la d'actuar de forma similar als anys anteriors i intentar, en la mesura que es pugui, conscienciar al ramader de la idoneïtat d'administrar vacunes marcades de BVD a les seves recries.

Gràfica núm. 3

Gràfica núm. 4.

NEOSPORA:

De forma similar a l'anterior campanya, l'any 2006 ens varem plantejar també estudiar la prevalença de *Neospora* com agent causal de trastorns reproductius. Com a conseqüència dels resultats obtinguts en algunes finques analitzades, els serveis veterinaris de l'ADS vam poder constatar que *Neospora* podria estar implicada en molts casos d'avortaments.

Contràriament al virus de la *Diarrea Vírica Bovina* o al virus de la *Rinotraqueïtis Infecciosa Bovina*, per a la prevenció de *Neospora* no existeixen vacunes ni fàrmacs capaços d'eliminar la infecció de l'animal registrats a l'Estat Espanyol. L'única pauta preventiva que es pot aplicar es el diagnòstic i l'eliminació dels animals positius amb la finalitat d'evitar la seva propagació. En aquesta campanya, també cal concienciar als ramaders de la necessitat d'evitar els hospedadors intermediaris, com poden ser els carnívors i els rosegadors.

És necessari destacar que la transmissió de la malaltia és principalment vertical (de les mares a la seva descendència). Això implica que els mecanismes eradicació de la malaltia són relativament senzills i efectius.

Durant el 2006 no es va fer previsió d'anàlisi d'un percentatge concret del total de les finques, sinó que es varen analitzar aquelles que presentar problemes reproductius. Aquesta forma de procedir a l'hora de practicar les analítiques, sorgeix dels estudis realitzats pels serveis veterinaris de l'ADS en anys anteriors, constatant l'elevada incidència d'aquesta malaltia en el bestiar de Menorca. Per tant, a l'hora de plantejar el diagnòstic diferencial en aquelles explotacions que manifesten símptomes reproductius, la primera opció a valorar és la Neosporosi.

El total de finques analitzades va ser de 17, amb un nombre de caps integrants en l'estudi de 668 (Veure gràfica núm.5 i 6). Si tenim en compte l'elevat cost d'aquestes analítiques i les xifres de l'any 2005 (es van analitzar 6 explotacions que reunien un total de 230 animals), es pot constatar l'esforç humà i econòmic realitzat en aquest nivell de

totes les parts integrants de l'ADS, a fi de millorar aquesta situació referent a aquesta malaltia que tantes pèrdues econòmiques genera als nostres ramaders.

Les conclusions les resumim a continuació:

1- La prevalença de la infecció en finques problema es situa en un 52,94%, es a dir, aquelles finques amb problemàtiques reproductives tenen grans probabilitats de patir infeccions per Neospora.

2- En quan als animals positius dins de les finques positives la prevalença es situa en un 18,56%, xifra gens despreciable.

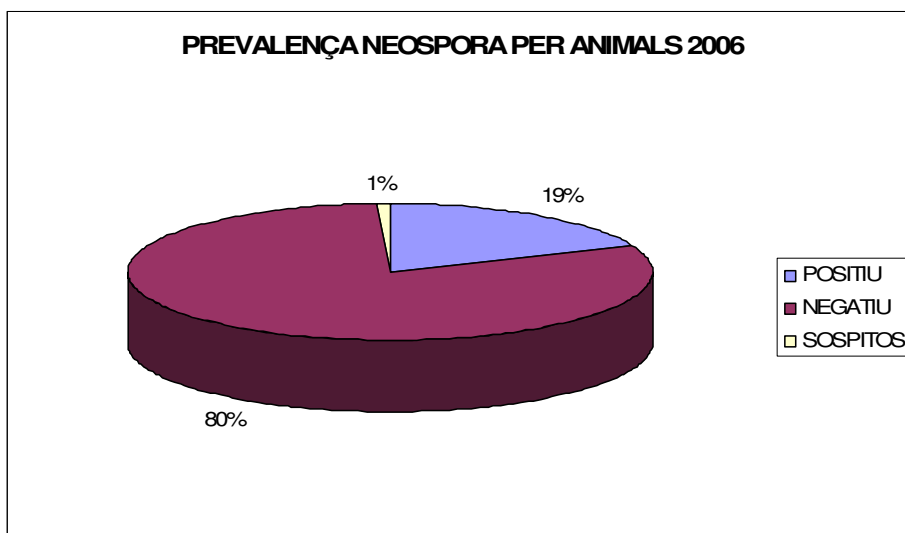
3- L'estratègia preventiva passa obligatòriament per evitar la reproducció dels animals positius, ja que és una malaltia que es transmet de mares a filles, essent el sacrifici dels animals la veritable solució del problema juntament amb el control de rosegadors i carnívors.

4- Si tenim en compte les xifres de l'any 2005, els percentatges de positivitat a Neospora resultants varen ser d'un 67% de les explotacions problema i d'un 22% dels animals analitzats.

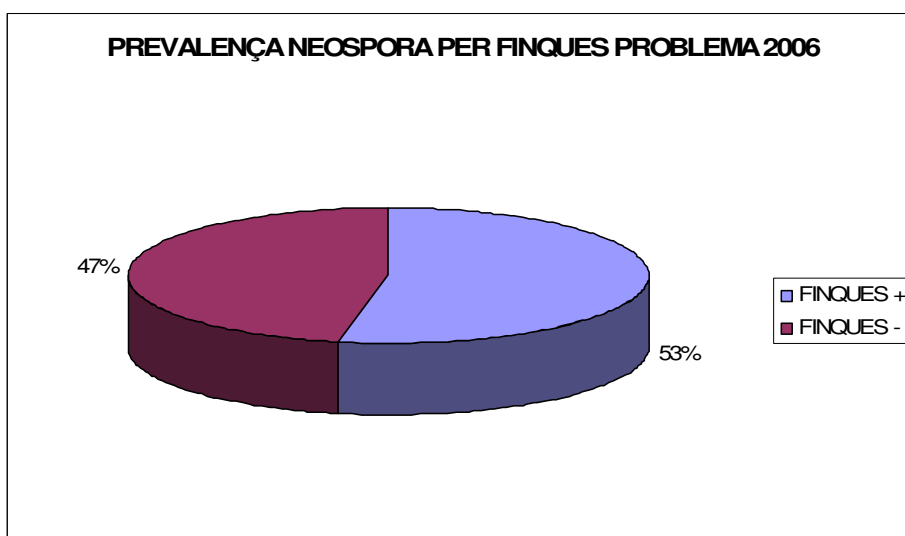
5- Aquestes dades reflecteixen que l'elevada afectació del bestiar de Menorca es perllonga en el temps, amb tots els efectes negatius (reproductius, econòmics, etc.) que suposa. Aquesta circumstància encaixa amb els coneixements epidemiològics i patogènics sobre aquesta malaltia, que apunten cap a l'alta persistència infectiva i les dificultats de cura de la mateixa.

6- No s'ha de passar per alt que els animals analitzats eren de finques diferents a les de la present campanya, per tant, aquest fet ens pot donar idea de que aquesta patologia està bastant estesa per diferents explotacions de l'illa. Açò ens indica que, en el passat, de ben segur que es va estendre (i es pot seguir estenent si no es posa remei) la malaltia per diferents vies:

Tot i que durant aquestes darreres campanyes s'han intentat bloquejar al màxim aquestes vies, inclòs tallant-les de rel amb l'eliminació dels animals positius detectats, s'ha de seguir treballant a tots els nivells (augmentant els esforços si és possible) de cara a reduir els indesitjables efectes que genera aquesta patologia. Per tant durant el 2007 seguirem treballant per a reduir la incidència d'aquesta malaltia.

Gràfica núm. 5

Gràfica núm. 6

LEPTOSPIROSI:

De manera similar a l'estudi d' IBR també s'ha realitzat un seguiment de Leptospirose, donat que al 2003 ja vàrem realitzar un estudi de prevalença d'Ac en tanc de llet enfront Leptospira serotip Hardjo. En aquesta ocasió però, l'analítica realitzada ha sigut a partir de sang d'animals sospitosos per provenir de finques problema.

De les 13 finques analitzades, cap d'elles va resultar positiva suposant, per tant, un 0% de prevalença per finques. El nombre total d'animals testats va ser de 63. La prevalença per animals també va ser del 0%, ja que tots els animals problema analitzats van donar resultats negatius a aquesta malaltia. Si ho comparem amb les xifres de l'any 2005, on la prevalença per finques i per animals va ser del 29% i del 14% respectivament, es podria extreure la conclusió de que el bestiar dels nostres associats ha experimentat una sensible baixada respecte a aquesta malaltia. Però si ens fixem en el volum de les mostres i el factor d'aleatorietat (ja sigui per estrats o no) que s'ha de seguir en aquests casos amb un mínim de nivell de confiança, dita conclusió no es pot asseverar. Tot i així, aquests resultats ens donen una certa idea o impressió de la situació actual, que la podem qualificar de molt positiva. No obstant, si tenim en compte la gran capacitat de transmissió que té aquesta bactèria a través de fluids corporals i altres factors epidemiològics, sí podem afirmar que és important no baixar la guàrdia en aquest front.

En l'actualitat el control de Leptospira passa per la vacunació a través de vacunes polivalents dins del programa sanitari. Conforme es van diagnosticant finques positives, aquestes ingressen dins dels programes vacunals.

CHLAMYDIA:

Un dels patògens freqüents en la cerca de les causes de trastorns reproductius és Chlamydia SP.

De les 7 finques que van entrar en l'estudi i els 28 animals analitzats, cap d'elles va donar resultats positius. Tot i que aquest agent no es pot descartar dels diagnòstics diferencials, si que podem dir, a hores d'ara, que no suposa un problema generalitzat per les explotacions de Menorca.

Aquests excel·lents resultats demostren que les causes de trastorns reproductius cal cercar-les, en la gran majoria dels casos, en altres agents patògens com veurem posteriorment en les conclusions finals d'aquesta memòria.

Els resultats del 2006 confirmen la tendència negativa observada durant el 2005 resultats que podem valorar de molt positius.

En el 2007 no centrarem més esforços dels necessaris per al control d'aquesta malaltia tot i que romandrà en tot moment, dins dels diagnòstics diferencials dels trastorns reproductius.

Per tot lo exposat anteriorment podem concloure que les infeccions causades pel Virus de la Rinotraqueïtis Infecciosa Bovina o be les Chlamydies, a priori, no suposen un problema en la ramaderia bovina de Menorca. Per altre banda, els problemes causats per Neospora, BVD o Leptospira haurien de considerar-se en les futures campanyes. Per aquestes raons la nostra proposta passa per a la continuïtat en l'estudi d'aquestes malalties i en l'aplicació de pautes de maneig i vacunals específics a cada cas.

En quant al *Virus Respiratori Sincitial* (VRS) i el virus de la *Parainfluenza* (PI3) tenen afectació en altres sistemes, com el respiratori, però per les observacions realitzades pèls serveis veterinaris no sembla que tinguin una incidència gaire notable. Així, per motius pressupostaris i donada aquesta aparent baixa incidència no s'ha desenvolupat cap estudi.

Aquesta campanya, " campanya de control d'IBR, BVD i altres malalties" estarà dirigida a l'estudi en mes profunditat de

les malalties infecto-contagioses i de l'aplicació de pautes vacunals i de maneig per a la seva eradicació i prevenció. Òbviament aquesta tindrà caràcter anual i s'intentarà procedir conforme a les normatives, tot i que a hores d'ara no podem garantir el seu adequat compliment donada la gran dificultat en l'aplicació de vacunes monovalents marcades en les recries, pel seu maneig i sobretot, per la falta d'enteniment per part dels ramaders.

3.2.6- CAMPANYA DE VACUNACIÓ D'ENTEROTOXÈMIA.

Donat que l'enterotoxèmia és una malaltia totalment diferent a les malalties anteriorment descrites, la seva pauta d'aplicació també varia considerablement, així com, el bestiar al qual està normalment destinat. Per tant, hem considerat oportú diferenciar-ho en una campanya apart.

Com dèiem, l'àmbit d'aplicació és normalment a les explotacions d'engreix, donat que per el tipus de maneig, aquests animals tenen un risc molt més elevat de patir aquesta malaltia. Òbviament al considerar-se una malaltia mortal de necessitat les pèrdues econòmiques poden ser importants.

La vacuna està formada normalment per partícules tòxiques que algunes bactèries son capaces de generar. La mort, fulminant, esdevé per una intoxicació generada per la proliferació excessiva d'alguns tipus de bactèries formadores de toxines.

Per tots aquests motius considerem indispensable la realització d'aquesta campanya específica per als animals d'engreix.

Donat que el cicle d'engreix de bestiar es continu, les pautes vacunals a les explotacions es realitzen conforme els animals entren en els engreixadors, per aquest motiu, aquesta campanya també té caràcter anual.

3.2.7- CONTROL ENCEFALOPATIA ESPONGIFORME BOVINA (EEB)

Tot i que el control d'aquesta actuació és competència exclusiva d'IBABSA els nostres serveis veterinaris col·laboren activament amb els programes de vigilància i control de les Encefalopatíes Espongiformes transmissibles dels animals.

El control que efectuen els nostres veterinaris son bàsicament a nivell de camp mitjançant la comunicació a la Conselleria d'Agricultura i l'IBABSA d'incidències o sospites per a procedir a la presa de mostres i anàlisi.

3.2.8- SUPERVISIÓ DELS LLIBRES DE REGISTRE.

Mantenint també la línia dels anys anteriors, en les campanyes de sanejament d'enguany es mantindrà el control sobre els llibres d'explotacions a fi efecte de verificar les altes i les baixes dels animals i la correcta complimentació d'aquests.

Facilitar i solucionar les incidències identificatives del bestiar és una de les tasques que ja s'estan realitzant en l'agrupació.

El control de la identificació animal i dels tractaments medicamentosos que s'apliquen als animals productors d'aliments planteja unes exigències concretes amb la finalitat de poder garantir la traçabilitat dels productes alimentaris i d'impedir l'existència de Residus als productes d'origen animal destinats al consum humà. Els veterinaris responsables de l'ADS tindran la funció de controlar la correcta realització d'aquests llibres a cadascuna de les explotacions que integren l'agrupació. És tasca del ramader de l'explotació l'ompliment dels llibres, i és tasca dels veterinaris el seguiment continu i l'assessorament del ramader amb el fi que la realització dels llibres es faci de manera adequada.

En la mesura que es pugui i permetin els pressuposts es duran a terme dos visites anuals on es procedirà a supervisar la complimentació dels respectius llibres de registre.

4- EXPLOTACIONS INTEGRANTS

A continuació es relacionen totes aquelles explotacions integrants a l'ADS Boví Menorca, així com, el nombre de caps de cada finca.

És important comentar que de les 186 finques inscrites a l'any 2003 hem passat a 179 en l'actualitat⁴. Cal fer constar que els motius de les baixes han estat en la majoria dels casos per abandonament del lloc, conversions a cartilles de pastura, jubilacions, baixes per incompliment del programa sanitari, etc.

Respecte al nombre de femelles reproductores de 9.150 al 2006 hi ha en l'actualitat 9.019. En quant a cries i recries s'ha passat de 2.226 i 2.484 al 2006 a 2.248 i 2.392 al 2007.

En nombre total de caps el cens al 2006 era de 15.289 passant a 14.852 en l'actualitat.

⁴ Censos actualitzats al març de 2007.

5- PLA DE TREBALL

Enquesta d' explotació.

Durant el mes de febrer ja es van realitzar la primera visita a les explotacions recent incorporades per a fer una primera valoració de la problemàtica de la finca i recollir les dades de l'enquesta.

Per a les possibles finques donades d'alta la resta de l'any, les enquestes es realitzaran un cop admeses a l'agrupació.

Campanya de sanejament ramader.

Aquesta campanya es realitza al llarg de tot l'any sempre tenint en compte la data de l'última actuació per tal d'ajustar-se al temps establert per la normativa vigent⁵.

Seguint amb el calendari del 2006 les campanyes de sanejament de cada finca es realitzarà a un mes vista de la caducitat de la qualificació sanitària. D'aquesta manera es garantitza el manteniment del status sanitari sense perill de perdre la seva categoria.

Campanya de control de parasitosis externa.

L'aplicació dels productes de manera tradicional es sol fer en arribar la primavera i per tant al incrementar la temperatura i el fotoperíode.

Aquest any, donada la climatologia existent, va començar durant el mes de març i finalitzarà, en funció de les condicions ambientals, a finals d'octubre.

Campanya de control de parasitosis interna.

Donat que el cicle biològic de la majoria de paràsits interns com la hipodermosi, les parasitosis intestinals, etc. es diferent dels paràsits externs, així com el mecanisme d'acció dels diferents fàrmacs per al

⁵ Període comprès entre 6-12 mesos des de la darrera actuació.

seu control, aquesta campanya s'haurà de realitzar com a mínim 2 cops l'any. Segons la climatologia de Menorca aquesta cal fer-se en primavera (aproximadament maig-juny) i a finals d'estiu (setembre-octubre).

Aquesta campanya s'iniciarà a finals del mes de maig i finalitzarà a finals d'octubre.

Campanya de control de Llengua blava

Donat que aquesta campanya està englobada dins del Pla Nacional de Control de Llengua Blava i aquesta està gestionada a la Comunitat Balear per l'IBABSA, el calendari d'actuació està fixat per aquest organisme.

Les altres mesures de control com l'aplicació de repel·lents i insecticides es varen iniciar al mes de març coincidint amb la campanya de desparasitació externa i finalitzarà fins que les condicions climatològiques ho requereixin en el segon semestre.

Campanya de control d'IBR, BVD i altres malalties.

La realització dels programes vacunals en cada explotació solen basar-se en criteris específics de cada lloc, però la majoria de ramaders s'estimen més realitzar-la a finals d'estiu-tardor (entre setembre i novembre). Des de l'any 2003 aquesta campanya es va desenvolupant al llarg de l'any.

Les corresponents analítiques també es duran a terme durant tot l'any, així com, les corresponents mesures de control.

Campanya de vacunació d'enterotoxèmia.

Donat que la majoria de naixements de bestiar boví a Menorca, per les condicions productives, són entre setembre i febrer, la majoria de vacunacions es realitzaran durant aquest període. No obstant, la campanya, al igual que l'anterior, restarà oberta tot l'any.

Control Encefalopaties Espongiformes Transmissibles.

La col·laboració resta oberta tot l'any.

Supervisió dels llibres de registre.

El seu control vindrà donat al llarg de tot l'any donat que la seva continua modificació així ho requereix.

En quant al llibre del medicament a hores d'ara ja s'ha començat amb assessorament per al seu correcte ús.

6- PRESSUPOST ECONÒMIC

En la previsió de costos hem tingut en compte els cens actualitzat a data de març de 2007. Aquestes dades es faciliten a continuació:

Nº explotacions associades 2006:	179 finques.
Nº explotacions lleteres:	173 finques.
Nº explotacions d'engreix:	6 finques.
Nº Femelles reproductores:	9.019 caps.
Nº animals no productius: (recries, vedells, toros):	4.841 caps.
Nº animals d'engreix:	992 caps.
Nº Total de caps integrats:	14.852 caps.

Per als càlculs econòmics s'han emprat preus de cost de l'any 2006.

Els preus s'han calculat segons la seva base imponible, sense IVA.

S'han considerat com a femelles reproductores tots aquells animals de sexe femení majors de 24 mesos.

També s'ha considerat aproximadament la tasa de reposició mitjana anual per explotació d'un 25%, es a dir, que el 25% de vedelles nascudes quedaran a l'explotació per a renovar la cabanya productiva. La resta es consideren vedelles i vedells d'engreix i per tant amb altres necessitats sanitàries.

7- CONCLUSIONS

La canalització de les subvencions a través de les ADS per a la realització dels programes sanitaris tal i com es regula en l'Ordre de la Conselleria d'Agricultura i Pesca de 26 de maig de 1992, sense cap dubte, es tradueix en una millora substancial en quant a l'estatus sanitari i millora de qualitat es refereix.

El Programa Sanitari de la nostra ADS està dissenyat per a l'obtenció d'un estat sanitari òptim dins de la nostra cabanya, no obstant, les recents normatives europees ens empenyen cada cop més a millorar tant les produccions com les qualitats d'aquests productes. Per aquest motiu aquest any al igual que en el 2006, s'ha dissenyat un Programa Zootècnic específic que encara que és independent del programa sanitari, sí complementa els objectius d'aquest.

És evident que tots els esforços realitzats pels membres de la junta i els serveis veterinaris de l'ADS no són suficients per afrontar el gran repte de mantenir i evitar malalties en els ramats, per això, cal la implicació de les administracions per a poder conduir a la ramaderia en la mateixa direcció que marquen les directrius europees i nacionals. Sense un consens entre totes les parts implicades i un pla estratègic adequat difícilment es podran assolir una visió clara de futur.